

De

DROOM

van de

BIBLIOTHECARASSE

Roman

Kim Vogel Sawyer

1

Half mei, 1936
Lexington, Kentucky
Adelaide Cowherd

Tijdens haar drie jaar als studente aan de universiteit van Kentucky was Addie nog nooit bij de decaan geroepen. Tot vandaag. Haar kamergenote Felicity had met haar typische dramatische flair verkondigd dat ze zou stikken van de zenuwen als ze op vrijdagochtend vroeg bij decaan Crane had moeten komen. Addie was niet nerveus. Nieuwsgierig was ze wel. Maar niet nerveus. Niet zo erg althans.

Ze liep door de brede gangen van het hoofdgebouw van de campus, de hakken van haar keurig gepoetste zwarte lakleren pumps tikten in een regelmatig ritme op de marmeren tegels. Waarom wilde decaan Crane haar zien? Felicity opperde dat ze misschien gekozen was tot campusschoonheid. Gisteravond voordat ze naar bed gingen, had ze Addies haar met haar handen opgeduwd en uitgeroepen: ‘O, als je toch van dat mooie haar hebt dat in zulke verrukkelijke golven valt, helemaal uit zichzelf! En wat een schitterende kleur, een harmonieuze mix van pecannoten en karamel. Mijn haar is zo steil als wat en zo blond dat het bijna wit is. Ik ben vast niet de enige die je lichamelijke pluspunten opmerkt.’

Addies hart maakte een sprongetje. Zou het waar zijn? Welk meisje zou zich niet gevleid voelen door de titel campusschoonheid? Maar toen zette ze het idee opzij. Ze was te lang, te mager, te... veel boekenwurm om een schoonheid te zijn. Tengere meisjes met een knopneusje, glinsterende blauwe ogen en een aanstekelijke giechel – meisjes zoals Felicity – waren altijd het populairst. Bovendien werden vierdejaars meisjes gekozen als

campusschoonheid en Addie was nog maar derdejaars.

Ze liep de trap op naar de eerste verdieping van het gebouw, terwijl andere mogelijkheden door haar hoofd speelden. Waren haar meest recente cijfers de hoogste van haar klas? Wilde hij dat ze mentor werd van een jongere, minder zelfverzekerde studente? Dat laatste waarschijnlijk niet, want het jaar was bijna voorbij, maar het eerste kon best weleens waar zijn. Zouden vader en moeder niet trots zijn als ze het hun vertelde? Ze sloeg de laatste hoek om en naderde het bureau van de secretaresse dat voor de deur van het kantoor van de decaan was geplaatst.

Achter het reusachtige bureau zat een dame met grijs haar en een rond gezicht. Addie glimlachte naar haar. ‘Hallo, ik ben Addie... eh... Adelaide Cowherd. Decaan Crane heeft me een boodschap gestuurd dat hij me wenst te spreken.’

‘Adelaide Cowherd...’ De vrouw keek in een notitieboek dat open op de uittrekplank van het bureau lag. ‘Ja, zijn afspraak van kwart over negen. U bent precies op tijd.’ Ze drukte op een knop op een kastje en boog zich eroverheen. ‘Decaan Crane, juffrouw Cowherd is er.’

‘Laat haar binnenkomen,’ klonk krakend uit het kastje.

De secretaresse gebaarde naar de gebeitste houten paneel deur achter haar. ‘Daar kunt u naar binnen, jongedame.’

Addie zette een stap en bleef staan. Had ze haar zondagse kleren aan moeten trekken? De blauw-witgeruite overhemdjurk die ze uit haar verzameling daagse jurken had gekozen was weliswaar twee jaar oud, maar vertoonde geen rafels of vlekken. Toch was hij misschien te simpel voor een gesprek met zo’n belangrijk iemand als de studentendecaan.

‘Juffrouw Cowherd, decaan Crane heeft een drukke ochtend voor zich. Laat hem niet wachten, alstublieft.’

‘Ja, mevrouw.’ Te laat om zich druk te maken over haar jurk. Ze moest naar binnen. Maar ze streek de voorkant van de geplooides rok glad, schoof de gesp van haar ceintuur naar het midden en richtte zich op – niet krom lopen, zei moeder altijd, al was ze lang voor een meisje – voordat ze de koperen deurknop om-

draaide. De deur zwaaide geluidloos open en ze stapte over de drempel. Ze hapte geschrokken naar adem. In het ruime kantoor zonder ramen waren drie muren van de vloer tot het plafond gevuld met ingebouwde boekenkasten stampvol met boeken. Sommige stonden rechtop en andere waren horizontaal gestapeld. Ze vond papa's studeerkamer thuis en zijn verzameling gedrukte werken indrukwekkend, maar papa had maar twee kasten met elk vier vakken. Haar handen jeukten van verlangen om in de boekenkasten van de decaan te snuffelen.

‘Juffrouw Cowherd?’

Addie vestigde met moeite haar aandacht op de decaan, die in een baan bleek lamplicht naast een glanzend mahoniehouten bureau stond, zijn houding waardig als die van een rechter die een rechtszaal overziet. Sommige ruwere studenten noemden decaan Crane ‘Ouwe Ichabod’, naar Ichabod Crane uit *The Legend of Sleepy Hollow*. Addie had dat altijd beledigend gevonden, maar nu ze de ongewoon lange, magere man van dichtbij zag, begreep ze de bijnaam. ‘Ja, meneer?’

De decaan tuurde naar haar over de rand van een halvemaanbrilletje met draadmontuur, dat onvast op de punt van zijn smalle, kromme neus stond. ‘Doet u de deur dicht en gaat u zitten.’

Addie sloot de deur, waarmee het felle licht van de vele hangende luchters in de gang werd buitengesloten, en liep over het dikke tapijt naar een stel gestoffeerde fauteuils met ronde rug tegenover zijn bureau. Ze nam plaats op de brokaten zitting van de rechtse en legde haar gevouwen handen in haar schoot. Ze schonk de decaan een glimlach.

Boven op zijn hoofd staken dunne plukjes wit haar omhoog als dons en borstelige peper-en-zoutkleurige bakkebaarden gaven hem een bijna komisch uiterlijk. Maar zijn strenge frons bedierf het eventueel vrolijke effect. Een deken van afgrijzen viel om haar heen en haar maag maakte kleine sprongetjes. Een man die er zo afschrikwekkend uitzag, bracht vast geen goed nieuws. Felicity's opmerking dat ze zou stikken van de zenuwen leek ineens niet meer zo vergezocht.

Hij installeerde zich in zijn stoel. 'Dank u voor uw komst, juffrouw Cowherd. Ik weet dat dit een drukke tijd is voor studenten die zich voorbereiden op de eindexamens.'

'Ja, meneer, dat is zo.' Ze dwong zich kalm te spreken. 'Maar ik nam aan dat het om iets belangrijks ging.'

'Dat is een terechte veronderstelling.' Hij opende een map die op een uitzonderlijk groot vloeiblad lag, met trage en moeizame bewegingen die de indruk wekten dat de kartonnen map van steen was. Hij tikte met zijn lange, benige vinger op het bovenste van het stapeltje papieren in de map. 'Uw academische prestaties zijn indrukwekkend, juffrouw Cowherd. Uw cijfers behoren tot de hoogste van de onderbouw.'

De acrobaten in haar maag kwamen een beetje tot rust. Misschien keek hij uit gewoonte zo grimmig. Zelfs dominee Finley, van thuis in Georgetown, was een sombere man die zelden glimlachte, maar hij had een goed hart. Ze legde haar handen op de gebeeldhouwde armleuningen van de stoel, kruiste haar enkels en ontspande. 'Dank u wel, meneer.'

Hij schoof het vel papier opzij en volgde het met zijn blik. Toen nam hij een tweede papier op en tuurde er met samengeknepen ogen naar. 'Alle rapporten van uw professors zijn positief, ze prijzen uw houding, verantwoordelijkheidsgevoel en zeden.'

Addie boog haar hoofd en vocht tegen haar trots. Haar moeder legde de nadruk op bescheidenheid en nederigheid. Ze zou moeder niet te schande maken door te glunderen, maar het klonk wel alsof ze op het punt stond een of andere prijs te krijgen. Ze bereidde zich voor om fatsoenlijk te reageren toen de decaan eindelijk verklaarde waarom hij haar naar zijn kantoor had geroepen.

'En daarom bedroeft het me u als studente weg te moeten sturen.'

Ze keek zo abrupt op dat haar nek knapte. Een plekje onder haar linkeroor brandde alsof iemand er een lucifer tegenaan had gehouden. Ze wreef over het plekje en staaarde de man aan. 'Wegsturen? Maar waarom?'

Hij sloot de map. ‘Achterstallige betaling.’

Addies mond viel open. ‘A-achterstallige...’ Ze schudde haar hoofd. ‘Dat moet een vergissing zijn.’

‘Het is geen vergissing, juffrouw Cowherd. De betalingen voor lesgeld en inwoning zijn in februari gestopt. Uw ouders kregen ons gebruikelijke betalingsuitstel van drie maanden, maar ondanks herhaalde brieven waarin om betaling werd verzocht, is er geen geld gestuurd. Zodoende kunnen we niet anders dan u de toegang tot de colleges ontzeggen.’

‘Maar het is nog maar een week tot het eind van het semester. Mag ik mijn eindexamens niet doen?’

‘Helaas niet.’ Zijn gezichtsuitdrukking en toon maakten duidelijk dat hij er geen genoegen in schepte de verordening over te brengen, maar die vaststelling bood weinig troost. ‘Het campuspersoneel en alle wetenschappelijk medewerkers zijn geïnformeerd. Pogingen om een collegezaal of de kantine te betreden, zullen onmiddellijk worden afgekapd door beveiligingsbeambten.’

Die zouden haar totaal vernederd wegvoeren. Dat had ze in haar studietijd talloze keren zien gebeuren. Nu zoveel families financiële problemen hadden door de beurscrash van 1929, was studeren een luxe die velen zich niet konden veroorloven. Maar ze had nooit gedacht dat zij een van de ongelukkigen zou zijn.

Ze schoof naar het puntje van haar stoel en smeekte de man met haar ogen. ‘Decaan Crane, er moet een misverstand zijn. Ik zal mijn ouders bellen. Ik weet zeker dat ze het geld meteen zullen sturen.’ Ze hadden haar nooit iets ontzegd wat ze echt nodig had. En haar graad had ze echt nodig. ‘Als ze dat beloven, mag ik dan blijven?’

‘De drie maanden zijn voorbij, juffrouw Cowherd.’

Angst en bezorgdheid streden om de voorrang. ‘Maar mijn vader laat nooit rekeningen onbetaald. Nooit. De betalingen moeten kwijtgeraakt zijn in de post. Of gestolen.’ Ja, dat moest het zijn. Ze stond op. ‘Overal zijn toch wanhopige mensen. Iemand moet geweten hebben dat er geld in de enveloppen

zat en ze gestolen hebben voordat ze de universiteit konden bereiken. Er kan geen andere verklaring zijn.'

Decaan Crane staarde haar een paar tellen aan, zijn mond een grimmige streep en zijn kraalogen samengeknepen. Ten slotte zuchtte hij. 'Goed. Bel uw ouders. Vraag of ze de betalingen verstuurd hebben voor maart, april of mei.' Hij haalde een gouden horloge uit zijn zak en keek er boos naar. 'Kom om drie uur terug en stel me op de hoogte van hun antwoord. Als er, zoals u vermoedt, een misverstand is geweest, zal ik met de commissie praten en kijken of we een uitzondering kunnen maken.'

Addie zakte bijna in elkaar van opluchting. 'Dank u, meneer.'

'Hoewel u geen colleges mag bijwonen of maaltijden gebruiken in de kantine tot de financiële kwestie is rechtgezet, mag u tot het eind van het semester in het studentenhuus blijven. Ik heb van de administratie begrepen dat de huur van uw kamer regelmatig is betaald.'

'Ja, meneer. Ik werk elke zaterdag en een paar uur op maandag, woensdag en donderdag in de stadsbibliotheek, waar ik boeken catalogiseer om mijn kamer te betalen.'

'Heel prijzenswaardig.'

'Dank u.' Papa had erop gestaan dat ze bijdroeg aan haar opleiding, hij beweerde dat ze die meer zou waarderen als ze hielp de rekening te betalen. Eerst was ze gepikeerd geweest, maar gaandeweg had ze beseft dat papa gelijk had. Al moest ze bijna elke cent die ze verdiende aan de universiteit geven, de wetenschap dat ze meebetaalde aan haar eigen levensonderhoud gaf haar een gevoel van trots en voldoening.

'Decaan Crane,' klonk de stem van de secretaresse uit het kastje op de hoek van zijn bureau, 'uw volgende afspraak is er.'

Langzaam ontvouwde hij zijn benen, stond op en kwam om zijn bureau heen, Addie wenkend hem te volgen. Bij de deur schonk hij haar voor het eerst sinds haar binnenkomst een klein glimlachje. 'Ik wens u het beste in uw zoektocht naar antwoorden, juffrouw Cowherd. Ik zie u om drie uur.'

Addie haastte zich naar buiten en vermeed de blik van de

student die aan de beurt was om naar binnen te gaan. Wachtte hem een soortgelijk lot? Ze liep vlug door de gang, gelukkig kon ze door de plooiën in haar rok grote stappen nemen. Hoe eerder ze een openbare telefoon bereikte en moeder belde, hoe eerder deze beschamende situatie werd rechtgezet.

Ze roffelde de trap af naar de begane grond en voegde zich in de stroom studenten. Uit de kantine zweefde de geur van wafels en stroop. Haar maag rammelde en ze legde met een grimas haar hand op haar buik. Ze had het ontbijt overgeslagen nadat ze wat extra tijd had genomen om zich voor te bereiden op haar gesprek met de decaan. Als ze eerder die ochtend zoals gewoonlijk met Felicity koffie en toast met jam was gaan gebruiken, zou ze dan weggestuurd zijn uit de kantine? Haar wangen brandden bij de gedachte aan het vernederende tafereel. Ze moest dit misverstand zo gauw mogelijk rechtzetten.

Ze liep tussen de anderen, haar huid prikte van het zweet. Het was nog geen tien uur en nu al was de lucht die door de open ramen naar binnen kroop heet en vochtig. Ze moest zich waarschijnlijk verkleden voordat ze weer naar decaan Crane ging. Eventueel zou ze een kattenwasje doen in de toiletruimte van het studentenhuis. Wat een opluchting te weten dat ze, dankzij het feit dat ze de rekening van haar kamer afzonderlijk betaalde, niet van de campus geschopt zou worden. Maar ze zou niet voor het einde van de maand haar salaris van de bibliotheek ontvangen, dus ze had niet eens genoeg geld voor een treinkaartje om naar huis te gaan in Scott County.

Maar hoe kon ze op de campus blijven en geen colleges bijwonen zonder zich volkomen misplaatst te voelen? Hoewel ze pas vijf jaar was toen ze door de deur van het weeshuis in Kentucky werd geduwd, was ze nooit vergeten hoe het voelde ontheemd te zijn, te weten dat ze daar niet hoorde. Ze had geen behoefte om dat ongemakkelijke gevoel nog eens mee te maken.

Ze bereikte het deel van het gebouw waar de administratie was ondergebracht. Ze veegde het zweet weg dat langs haar slapen liep en draafde de laatste meters naar het einde van de

brede gang, waar een rij hokjes met telefoons beschikbaar waren voor gebruik door de studenten. In het uiterst rechtse hokje stond een studente geanimeerd te kletsen over een dansfeest van de sociëteit waar ze naartoe was geweest. Addie nam het uiterst linkse hokje. Ze hoopte maar dat het meisje haar gesprek niet kon af luisteren en tilde de hoorn van de haak. Ze plaatste hem tegen haar oor, stopte haar vinger in het rondje voor de o en draaide. Ze kromp in elkaar bij het dissonante tikken waarmee de schijf naar zijn plaats terugdraaide.

Een telefonist nam op.

Addie schermde haar mond af met haar hand. 'Ja, wilt u me alstublieft verbinden met de telefonist in Georgetown, Kentucky?'

'Een ogenblik, juffrouw.'

Addie tikte met haar voet en wierp heimelijke blikken over haar schouder terwijl ze wachtte op verbinding. Toen ze bijna uit elkaar sprong van ongeduld, kraakte een stem in haar oor. 'Georgetown. Uw nummer, alstublieft.'

Addie noemde het nummer van haar familie en drukte de telefoon hard tegen haar oor terwijl ze van de ene voet op de andere hipte. Ze wenste dat moeder vlug opnam en haar angsten verlichtte, zoals ze gedaan had sinds Addie een kind van zes was. Al was ze geen eigen kind van Penrose en Fern Cowherd, ze hadden haar altijd behandeld alsof ze uit hen geboren was. Ze hield van hen en was hun dankbaar dat ze een verdrietig weesmeisje in huis hadden genomen en haar een luxe leven hadden gegeven.

'Juffrouw?'

Addie kermde. De stem van de telefonist weer. Dat betekende dat het nummer in gesprek was. Moeder was erg op gezelschap gesteld en praatte waarschijnlijk met een van haar vele vriendinnen.

'Dat nummer is niet in gebruik.'

Addie fronste. Had ze een verkeerd nummer opgegeven? Toegegeven, ze had al een hele tijd niet gebeld, maar ze was

het nummer van haar ouders toch zeker niet vergeten. Ze sloot haar ogen en zocht in haar geheugen. Nee, ze had het juiste nummer genoemd. ‘Weet u zeker dat u de juiste verbinding hebt gemaakt?’

De telefonist snoof. ‘Ja, juffrouw. Ik weet het zeker. Het nummer is niet in gebruik.’

Misschien was de telefoon kapot. Telefoons konden toch kapotgaan? Addie haalde diep adem en dwong haar razende hart tot kalmte. Papa zou op de bank zijn. Ze vond het vreselijk om hem lastig te vallen op zijn werk, maar dit was een noodgeval. ‘Goed, belt u dan alstublieft Georgetown Citizens Bank.’ Ze gaf het nummer op en knaagde met bonzend hart aan haar duimnagel.

‘Citizens Bank. Kan ik u helpen?’

Addie herkende de stem van de man niet, maar ze was al zo lang weg dat ze veel van haar vaders collega’s was vergeten. Ze was nu in elk geval op de juiste plaats. ‘Ja. Ik zou graag meneer Cowherd willen spreken.’

‘Penrose Cowherd?’

Hoeveel mannen met de achternaam Cowherd werkten bij de bank? ‘Ja, Penrose Cowherd.’

‘Die werkt hier niet meer, juffrouw.’

Addies benen veranderden in gelatinepudding. Ze zakte in elkaar tegen de muur en gleeed naar beneden tot ze op het smalle bankje belandde. Ze klemde de hoorn vast als een drenkeling een reddingsboei. ‘Wat bedoelt u, hij werkt hier niet meer? Hij werkt daar al mijn hele leven.’ Behalve de twee jaar toen de bank gedwongen was zijn deuren te sluiten. Maar zodra ze weer opengingen, had de directeur papa weer aan het werk laten gaan.

‘Spreek ik met Addie?’

‘Ja,’ bracht ze schor uit.

‘Addie, met meneer Bowles.’

O, ja, meneer Bowles. Een man van middelbare leeftijd met koolzwart haar en een even zwarte snor. Toen ze nog klein was, kreeg ze kaneelstokken van hem als ze bij de bank op bezoek

kwam. Met hem kon ze vrijuit spreken. ‘Meneer Bowles, ik begrijp het niet. Waarom werkt papa daar niet meer?’

‘De bank is overgenomen. De nieuwe eigenaar heeft alle mannen ouder dan vijfenvijftig ontslagen. Jouw vader is in de zestig, dus...’

‘Wanneer is dat gebeurd?’

‘Afgelopen oktober.’

‘Oktober?’ piepte ze. Zeven maanden geleden? Hoe kon het dat ze dat niet wist? Ja, papa was de hele kerstvakantie thuis geweest. Maar toen ze vroeg waarom hij niet naar zijn werk ging, had hij haar een kus op haar wang gegeven en gezegd: ‘Ik blijf liever bij jou, lieverdje.’ Ze had nooit vermoed dat hij niet de volledige waarheid vertelde. ‘Ze kunnen het zich waarschijnlijk niet veroorloven om de telefoonaansluiting aan te houden.’

Ze besefte niet dat ze het hardop had uitgesproken tot de stem van meneer Bowles in haar oor klonk. ‘Een maand geleden zijn ze het huis kwijtgeraakt. Volgens de roddels op de bank hebben ze een kamer genomen in het pension van mevrouw Fee.’

Addie stelde zich het reusachtige huis met de houten buitenmuren voor, op een heuvel aan de rand van de stad. Met bladderende verf, ontbrekende spijlen in de reling van de veranda en een lege tuin bezaaid met onkruid was het pension het droevigste bouwwerk dat Addie ooit had gezien. Droeviger nog dan het bouwvallige weeshuis waar ze een troosteloze tien maanden had doorgebracht voordat moeder en papa haar adopteerden. Tranen prikten en ze beet op de binnenkant van haar lip: die tactiek gebruikte ze sinds haar kindertijd als ze niet wilde huilen.

‘Ik kan je het nummer geven, als je wilt.’

Ze sloot haar ogen en legde haar voorhoofd tegen het houten beschot. Haar borst deed pijn. Ze kon de gedachte bijna niet verdragen dat haar geliefde ouders in een kamer in pension Fee woonden.

‘Addie? Wil je het nummer van het pension?’

Als ze niets zei, zou meneer Bowles denken dat ze had opgehangen. Ze slikte een brok van ellende weg en zei met een

dikke keel: ‘Graag. Dank u.’ Ze had niets om op te schrijven, maar ze herhaalde het nummer in zichzelf terwijl ze ophing en haar vinger in de kiesschijf stak.

Maar ze draaide het niet. Ze staaarde naar de muur en fronste haar voorhoofd.

Waarom had papa haar niet laten weten dat de zaken er zo slecht voor stonden? Waarom had moeder haar niet verteld dat ze verhuisd waren? Er kwam boosheid in haar op. Ze was geen kind meer dat vertroeteld moest worden. Ze hadden eerlijk tegen haar moeten zijn. Wat wreed om haar er zelf achter te laten komen. Ze had beter verwacht van haar anders zo liefdevolle ouders. Al konden ze niet bellen, ze hadden kunnen schrijven. Ze hadden kunnen –

Ze schrok op. Misschien hadden ze *wel* geschreven. Wanneer had ze voor het laatst haar postvak geleegd? Ze kromp in elkaar. Minstens zes weken geleden. Ze had het zo druk gehad met activiteiten van de sociëteit van vrouwelijke studenten, met studeren en met andere programma’s en evenementen aan het eind van het studiejaar dat ze er niet eens aan gedacht had om te kijken of er post was van thuis.

De boosheid maakte plaats voor schuldgevoel. Ze smakte de hoorn op de haak en stooft van de telefoonhokjes naar de postvakken.

2

Addie

Met ingehouden adem bukte Addie en tuurde in haar postvak. Er lagen drie brieven te wachten. Ze gaf een kreetje van spijt.

Ze haalde de brieven eruit. Een snelle blik bevestigde dat ze allemaal van haar ouders waren. Ze drukte de enveloppen tegen haar pijnlijke borst en beet op de binnenkant van haar onderlip. Hard. Bestraffend hard. Toen ze geen antwoord op hun missives hadden ontvangen, moesten moeder en papa hebben gedacht dat het haar helemaal niets kon schelen. En met reden. Hoe kon ze zo onachtzaam zijn geweest?

Ze legde de enveloppen op chronologische volgorde volgens de poststempels, maar toen legde ze impulsief de laatste, verstuurd op 3 mei, bovenop. Die zou ze het eerst lezen, hoewel ze al vermoedde wat erin zou staan, nu ze met decaan Crane en meneer Bowles had gesproken.

Waarschijnlijk zou de brief bevestigen dat er geen geld kwam. Ze zou haar eindexamens niet mogen afleggen. Het hele semester, alle studie en alle voltooide opdrachten, was verspilde moeite geweest. Ze werd overvallen door een enorm verdriet – of was het boosheid? Er was moed voor nodig om decaan Crane onder ogen te komen en toe te geven dat haar ouders de rekening niet konden betalen. Misschien ging ze toch maar niet naar hem toe. Wat had het voor zin?

Met de brieven stevig in haar hand geklemd, liep ze rechtstreeks naar de Patterson Hall, ze negeerde de kronkelende zijpaden en liep over het pas gemaaid gras. Eigenlijk mochten de studenten niet over de weelderige gazons lopen en ze had altijd de aangelegde paden genomen. Maar ze was geen student meer, dus de regels golden niet voor haar. Bovendien, als ze niet

gauw haar kamer bereikte, kon ze haar tranen misschien niet langer inhouden. Ze had de gevoelige huid achter haar lip al bijna kapot gebeten en het hielp niet. Als ze ging huilen, zou ze dat doen als ze alleen was.

Ze bereikte het vrouwenstudentenhuis, draafde door de hal en stootte de trap op naar haar kamer. Felicity sprong op vanachter het bureau in de hoek en draaide zich met een ruk om naar de deur, haar blauwe ogen wijd opengesperd en haar slanke hand op haar kanten lijfje gedrukt.

‘Wat doe jij hier?’

Ze stelden de vraag tegelijkertijd. Felicity klonk verward, maar in Addies toon klonk ergernis. Ze onderdrukte de onwelkome emotie en sprak vriendelijker: ‘Waarom ben je niet naar college?’

‘Professor Dunbright had kiespijn en heeft afgezegd. Dus ik besloot te gaan studeren voor mijn biologie-examen, al verveelt het vak me tot tranen toe.’ Felicity zat zijlings op de stoel, legde haar handen over de rugleuning en liet haar kin op haar knokkels rusten. ‘Vertel over je gesprek met decaan Crane. Was het in zijn kantoor net zo donker en spookachtig als mijn kerels zeggen?’ Felicity sprak over het half dozijn jongens die regelmatig in hun vriendenkring kwamen binnenlopen als ‘haar kerels’. Soms vond Addie het charmant en andere keren kinderachtig. In haar huidige stemming stak de benaming haar.

‘Het was donker, maar spookachtig niet bepaald.’ Addie plofte op de hoek van haar onopgemaakte bed en liet de brieven van moeder onder de verfromfaaide lakens glijden. ‘Ik blijf zeggen dat je niet naar de jongens moet luisteren. Ze overdrijven graag.’

‘Weet ik.’ Felicity rimpelde giechelend haar neus. ‘Maar ze zijn zo schattig, ik kan ze niet negeren.’

Addie vestigde haar blik op de enveloppen en onderdrukte een zucht. Hoe hadden Felicity en zij zo’n hechte band kunnen krijgen, terwijl ze zo verschillend waren? Felicity was actief lid van de kunst-en-theatersociëteit, terwijl Addie zich aan de literaire sociëteit had verbonden. Felicity was wispelturig en giechelde veel, maar Addie – opgevoed door liefdevolle, maar

oudere, nuchtere ouders – gaf zich zelden over aan gegiechel of impulsief gedrag. Als nadenken voordat je iets zegt een sport was, zou Felicity altijd onderaan eindigen. Niettemin was Addie van haar kamergenote gaan houden als van een zus en ze twijfelde er niet aan dat Felicity voor haar hetzelfde voelde. Kon ze haar dit verontrustende nieuws toevertrouwen?

Ze keek op en wilde iets zeggen, maar Felicity zat alweer over haar bureau gebogen te leren. Ze wist hoe moeilijk het voor het meisje was om zich een poosje te concentreren en besloot haar niet te storen. Ze liet de laatste brief onder de lakens vandaan glijden en opende voorzichtig de flap. Ze strekte zich uit op haar zij met haar rug naar Felicity toe, haalde de velletjes van moeders gebloemde postpapier uit de envelop en vouwde ze open.

Onze allerliefste Adelady...

De koosnaam uit haar kindertijd voerde haar mee terug naar rooskleurige dagen van liefde en gelach. Wat moest het moeder pijn hebben gedaan om deze brief te schrijven. Ze was zo zachtmoedig dat ze geen vlieg kon doodslaan zonder zich schuldig te voelen dat ze een eind aan zijn leven had gemaakt. Tranen sprongen in Addies ogen en ze knipperde ze weg.

Het spijt me dat ik zoveel ellendige missiven moet sturen. We zijn ervan overtuigd dat het je duizelt en dat je niet weet hoe je moet reageren. Maar je vader en ik geloven dat je oud genoeg bent om deze feiten te aanvaarden en moet weten hoe ons leven zo snel veranderd is. Of misschien niet zo snel, omdat het al een hele tijd langzaam bergafwaarts ging.

Je hebt waarschijnlijk het nieuwe adres op de envelop opgemerkt. We hebben ons huis aan de Briar Drive niet meer. De bank heeft er beslag op gelegd. We zijn bedroefd, maar niet verbitterd. We hebben daar per slot van rekening vele gelukkige jaren gehad en de bank doet alleen maar wat hij moet doen om zijn geld terug te krijgen. Als we voorzichtiger gebruik hadden

gemaakt van onze reserve toen papa in '30 zijn baan kwijtraakte, was het misschien anders geweest, maar men kan de tijd niet terugdraaien. Dus we hebben besloten ons leven op te pakken en onze zegeningen te tellen.

Addie glimlachte. Zo vaak had ze moeder horen zeggen: ‘Tel je zegeningen, Addie.’ Moeder geloofde in de belofte uit Romeinen 8:28 dat alle dingen – zelfs de moeilijke dingen in het leven – meewerken ten goede voor hen die God liefhebben. Moeder was de standvastigste gelovige die Addie kende. Ze had Addie leren bidden en haar de gewoonte bijgebracht aan het begin van de dag in Gods Woord te lezen. Als Addie helemaal volwassen was, zou ze misschien net zo sterk in het geloof staan als haar moeder.

Maar haar glimlach stierf weg toen ze nog eens overlas: *Als we voorzichtiger gebruik hadden gemaakt van onze reserve toen papa in '30 zijn baan kwijtraakte...* Tijdens die twee jaren, toen de deuren van de bank gesloten bleven en papa zonder werk zat, waren ze haar ballet- en pianolessen blijven betalen, mocht ze elke zaterdag iets lekkers kopen in de snoepwinkel, hadden ze ieder seizoen nieuwe jurken voor haar gekocht. Als ze haar niet zo verwend hadden, zouden ze dan geld hebben gehad om het huis te behouden? Schuldgevoel knaagde aan haar en ze pakte de brief weer op.

Onze grootste zorg is nu om jou. Onze kamer hier in het pension is ruim genoeg om onze slaapkamermeubels en onze lievelingsstoelen uit de salon te huisvesten, dus we hebben een zitgedeelte om ons in te verpozen. Met foto's en enkele favoriete spulletjes om ons heen hebben we er een vrolijke plek van gemaakt, maar het is maar één kamer. Als je een klein meisje was, zouden we een veldbed voor je in de hoek kunnen zetten. Maar je bent veel te groot om een kamer te delen met je ouders. Het pension is vol – we hebben geluk gehad dat we deze kamer konden bemachtigen. Mijn tranen stromen terwijl ik dit schrijf, maar ik weet niet waar je moet blijven als je terugkeert naar Georgetown.

Papa is op zoek naar werk en je weet hoe vastberaden hij is. Zodra hij aan het werk is en we wat geld hebben kunnen sparen, verhuizen we naar een huis met een tweede slaapkamer voor onze lieve kleine Adelady. Je moet toch terug kunnen komen. (Papa zegt dat ik je ervan moet verzekeren dat de boeken uit zijn studeerkamer, al jouw spullen en de meubels uit je kamer veilig opgeslagen zijn op de zolder in de schuur van dominee Finley. We hebben veel stukken uit het huis verkocht, maar papa weigerde pertinent je geliefde boeken te verkopen of iets anders wat voor jou van belang is, en ik was het met hem eens.)

In haar hoofd vormde zich een beeld van haar ouders – lieve moeder, trotse papa – die de dingen die voor haar belangrijk waren zorgvuldig bewaarden, maar hun meubels en persoonlijke bezittingen verkochten aan vreemden of, erger nog, aan hun burens. Wat onwaardig allemaal... Waarom had God toegelaten dat ze zo moesten lijden? Haar ogen vulden zich met tranen. Ze beet op haar lippen tot ze bloed proefde, maar dat kon het tij niet keren. Een snik ontsnapte uit haar keel, een tweede snik erachteraan en ze barstte jammerend in huilen uit.

Voetstappen trippelden over de vloer en warme armen omsloten haar. 'Addie, Addie...' Felicity wiegde haar zoals moeder had gedaan toen Addie nog klein was en bang voor onweer. 'Wat is er, lieverd? Heeft decaan Crane iets gezegd waar je van geschrokken bent? O, ik had beter op jou moeten letten dan op mijn stomme biologieboek. Het spijt me zo.'

Haar ouders waren belast met een schuldgevoel dat ze niet zouden moeten hoeven dragen. Ze wilde niet dat Felicity leed onder zelfbeschuldiging. Ze trok zich los en veegde haar gezicht af met de punt van haar laken. 'Het is jouw schuld niet. Natuurlijk moet je studeren. Het spijt me dat ik je gestoord heb.'

'Doe niet zo belachelijk. Jij bent belangrijker voor me dan een examen ooit kan zijn.' Felicity streek een lok haar van Addies wang en pakte toen haar handen vast. Ze tuitte meelevend

haar volle lippen. ‘Ik heb je nog nooit zien huilen. Er moet iets afschuwelijk mis zijn. Vertel het me alsjeblieft. Ik zal doen wat ik kan om je te helpen.’

Addie snuifte, haar onderlip trilde. ‘Ik denk niet dat er iets valt te doen, maar ik zal het je toch vertellen.’ Ze deed verslag van haar gesprekken met de decaan en meneer Bowles en vertelde bijzonderheden uit de brief van haar moeder. Terwijl Addie sprak, viel Felicity’s mond open en haar wenkbrauwen schoten zo ver omhoog dat ze bijna onder haar zorgvuldig gekapte pony verdwenen. Toen ze haar verhaal had gedaan, liet Addie haar hoofd hangen en haalde haar schouders op. ‘Dus zo zit het. Ik ben... verbannen en ik kan nergens heen.’

‘Buitengesloten uit de collegezaal en zelfs uit de kantine? Wat onbeschaafd! Wat willen ze, dat je verhongert?’ Felicity sprong op en beende heen en weer in de smalle ruimte tussen de bedden, zwaaiend met haar armen. ‘Een studentendecaan hoort studenten te verdedigen, niet te verslaan. Als Ouwe Ichabod zijn werk niet doet, start ik een petitie. Ik organiseer een protest. Ik ga spandoeken verven en studenten optrommelen om voor het bestuursgebouw te demonstreren en te roepen om –’

Addie greep Felicity’s arm en trok haar op de matras. ‘Geen denken aan.’

‘Maar als mensen weten wat je overkomt, zullen ze –’

‘Nee, Felicity.’

Felicity wrong zich los en keek haar kwaad aan. ‘Ja, Addie. Dat moet wel. Je moet in het gelijk worden gesteld.’

Addie pakte Felicity’s schouders vast. ‘Luister naar me. De school kan me niet toestaan gratis colleges bij te wonen en in de kantine te eten. Dat is toch niet eerlijk tegenover de studenten die wel betalen?’ En hoe moest het met het bedrag dat ze nog schuldig was? Hoe moest ze de openstaande rekening betalen? Ze liet haar handen in haar schoot vallen en slaakte een enorme zucht. ‘Decaan Crane kan er niets aan doen. Hij doet alleen zijn werk.’

Felicity knipperde met haar ogen. ‘Maar Addie, je bent mijn

beste vriendin in heel de wijde wereld. Hoe kan ik toekijken en niets doen om je te helpen?’

Addie keek haar lang van opzij aan. ‘Wil je echt helpen?’

‘Dat weet je toch!’

Addie grinnikte zwakjes. ‘Zou je dan misschien stiekem een broodje voor me kunnen halen uit de kantine? Ik heb niet ontbeten en ik ben uitgehongerd.’

Felicity stond zo vlug op dat de matras deinde. ‘Een broodje? Nee, hoor, lieverd, ik haal iets warmes en hartigs voor je, al moet ik het in mijn zakken naar buiten smokkelen.’ Ze beende naar de deur, haar handen tot vuisten gebald en met pompende armen. ‘Wacht hier. Ik ben zo terug.’ Ze bleef in de deuropening staan en wierp een verdrietige blik over haar schouder. ‘Ik wou dat ik heel veel geld had. Dan zou ik je rekening betalen.’

Addies hart draaide om in haar borst. ‘Je bent een goede vriendin, Felicity. Dank je wel.’

Die knikte en haastte zich de kamer uit.

Addie pakte de brief van haar moeder op. Ze snuffte, wreef met de rug van haar hand de tranen uit haar ogen en concentreerde zich op haar moeders keurige handschrift.

Je vader en ik zullen voor je bidden, God vragen je pijnlijke hart te troosten en voor je te zorgen. We houden voor ogen dat Hij beter is uitgerust om in je behoeften te voorzien dan wij en we vertrouwen dat Hij je zal leiden en beschermen. Ik hoop echt dat je de tijd zult vinden om te schrijven. Al wil je alleen maar tegen ons tekeergaan en klagen, we willen toch graag iets van je horen.

*We houden van je, voor altijd,
moeder*

Addie las de andere twee brieven en vouwde ze bij elkaar op. Ze hield de stapel tegen haar borst gedrukt en liet zich achterover zakken tot haar ruggengraat de matras raakte. Haar voeten bungelden naar de grond en ze staaarde naar het geschilderde

plafond. Toen ze nog heel klein was, voordat moeder en papa haar geadopteerd hadden uit het weeshuis, lag ze vaak 's nachts wakker, uit het raam naar de lucht starend op zoek naar een vallende ster om een wens te kunnen doen. De wens was altijd dezelfde. Ze fluisterde hem nu. 'Ik wou dat ik een papa en mama had die van me houden.'

God had haar kleinemeisjeswens verhoord en Penrose en Fern Cowherd gestuurd om haar te redden uit dat troosteloze huis. Moeder en papa zeiden vaak dat God haar speciaal voor hen had uitgekozen, maar ze wist dat het omgekeerde waar was. Ze had enkele wazige herinneringen aan de ouders bij wie ze ter wereld was gekomen, en dat waren goede mensen geweest, maar ze kon zich geen betere ouders voorstellen dan degenen die haar geadopteerd hadden.

Al wil je alleen maar tegen ons tekeergaan en klagen, we willen toch graag iets van je horen.

Addie hees zich van het bed en liep vlug naar het bureau. Ze schoof Felicity's boeken opzij, haalde papier en een pen uit de lade en smakte ze op het bureaublad. In haar hoofd vormde zich een brief. Ze zou niet 'tekeergaan en klagen' tegen de geweldige mensen die haar in hun huis hadden opgenomen en van haar hielden als van hun eigen kind. Ten eerste zou ze zich verontschuldigen dat ze niet eerder had geschreven. Dan zou ze hen bedanken voor alles wat ze voor haar hadden gedaan. Ten slotte zou ze beloven hen uit dat vreselijke pension weg te halen. Ze hoorden daar evenmin als zij toentertijd in het weeshuis.

Een plan ontvouwde zich. Ze zou werk zoeken, iedere mogelijke cent sparen en aan moeder en papa sturen. Lexington was groter dan Georgetown. Er waren hier stellig mogelijkheden voor een meisje om een eerlijk loon te verdienen. Het betekende dat ze haar eigen toekomstplannen moest uitstellen, maar wat voor dochter zou ze zijn als ze haar eigen zelfzuchtige verlangens bevredigde en haar ouders in het nauw liet zitten? Zij hadden haar gered. Nu zou zij hen redden.

Ze nam een potlood op en schreef: *Lieve moeder en papa...*

*Ze staat er helemaal alleen voor...
of is er toch iemand die haar kan helpen?*

Het is 1936 en Amerika verkeert in een diepe economische crisis. Wanneer haar vader zijn baan verliest, is Addie Cowherd gedwongen te stoppen met haar studie en het enige baantje aan te nemen dat ze kan vinden: te paard bibliotheekboeken rondbrengen bij arme gezinnen in Kentucky. Haar droom om schrijfster te worden lijkt verder weg dan ooit.

In het gesloten plaatsje Boone's Hollow zien ze indringers liever gaan dan komen. Addie en haar boeken krijgen dan ook niet bepaald een warm welkom. Alleen met Nanny Fay, een oudere vrouw die door de dorpelingen gemeden wordt, sluit Addie vriendschap. Maar dat kost haar het respect van de andere bibliothecaresses.

Dan ontmoet ze Emmett Tharp, die als eerste inwoner van het dorp een academische graad behaald heeft. Wanneer een van de dorpelingen het bibliotheekprogramma probeert te saboteren, is Emmett de enige die Addie kan helpen. Blijft het bij een vriendschap... of voelt hij misschien toch meer voor haar?

Kim Vogel Sawyer schrijft inspirerende historische fictie waarin hoop en vergeving centraal staan. Ze brak door met haar romans over de Amish en de mennonieten, maar ze schrijft ook veel over andere historische thema's.

NUR 342

ISBN 978 90 297 3085 3

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT